

TOELICHTING TARIEVEN BEHEERPAKKETTEN LANDSCHAP ANLB 2016 (VERSIE 1.2 D.D. 26 JUNI 2015)

1. Wijzigingen t.o.v. versie 1.1 d.d. 21-5-2015

In versie 1.1 van de rekentool en de toelichting daarop was, onder voorbehoud van definitieve afstemming met RvO, aangegeven hoe de intekening gedaan moet worden van de elementen waarvan de beheervergoeding voor de deelnemer normaliter per strekkende meter of per stuk wordt uitgedrukt. In het overleg met RvO is vervolgens gebleken dat intekenen op basis van forfaitaire breedtes niet mag. Het intekenen moet op basis van werkelijke oppervlakten gebeuren. Deze nieuwe situatie heeft consequenties voor het intekenen in SCAN-GIS en voor de rekentool. Deze consequenties zijn verwerkt in deze nieuwe versie van de toelichting en de rekentool. Daarnaast zijn enkele aspecten meer verduidelijkt in de notitie en is aangegeven op welke punten nog onduidelijkheden / bespreekpunten liggen met de overheid.

De adviestarieven voor de landschapspakketten zijn, naar aanleiding van vragen door provincies, door SCAN getoetst op ongeoorloofde staatssteun (toets catalogus groenblauwe diensten). Voor één pakket (hoogstamboomgaard) heeft dit geleid tot wijziging van het tarief, voor een ander pakket (knip- en scheerheg) is nog geen oplossing. Meer hierover onder advies- en bijzonderheden per pakket. De resultaten van de toets hebben nog niet de goedkeuring van de overheid. In de week van 29 juni worden deze resultaten besproken met de overheid.

In de rekentool zijn een aantal pakketten voor het leefgebied natte dooradering opgenomen.

2. Introductie

Het nieuwe agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLB) heeft tot doel efficiënter en effectiever te worden. Het landschap en de verschillende daarin voorkomende landschapselementen dragen bij aan de biodiversiteit. Een beperkter aantal pakketten, de streek aan zet en de uitvoering van het beheer bevorderen de efficiëntie en effectiviteit. **In het ANLB is het uitgangspunt dat het collectief bij landschapsbeheer alleen betaald krijgt voor daadwerkelijk uitgevoerde activiteiten.** Deze dienen, vanwege Europese regelgeving, herleidbaar en controleerbaar te zijn. Dit houdt in dat bekend moet zijn aan welk landschapselement op welk moment jaarlijks of periodiek onderhoud gepleegd wordt. De pakketten en bijbehorende tarieven uit het SNL tijdperk zijn hier niet toereikend voor. Deze gaan uit van een gemiddelde jaarlijkse vergoeding voor alle activiteiten in de gehele cyclus en niet voor alleen die activiteiten die in de beheerperiode van 6 jaar uitgevoerd worden. De handreiking pakketten en bijbehorende adviestarieven voor ANLB2016 is zodanig opgebouwd dat ze herleidbaar en controleerbaar zijn en dat op basis van regionale

verschillen gedifferentieerd kan worden: collectieven kunnen daarmee voor een tarief kiezen dat reëel is voor hun werkgebied.

3. Onderscheid in pakketten

In de handreiking pakketten zijn zoveel mogelijk pakketten gegroepeerd om te komen tot een beperkt aantal pakketten en tarieven voor verantwoording aan de voordeur. In de situaties waar de activiteiten (beheereisen) die bepalend zijn voor het tarief niet te divers van aard zijn, zijn landschapselementen aan de voordeur samengevoegd (bv. bomen en knotbomen). Een verdere inperking (tot bijvoorbeeld een samenvoeging van alle hakhoutpakketten en bomenrijpakketten) is vanwege de grote diversiteit in beheerkosten niet mogelijk. Vanwege de noodzakelijke herleidbaarheid en controleerbaarheid zijn per pakket verschillende varianten uitgewerkt op basis van activiteiten bij periodiek onderhoud. De pakketbeschrijving voor de voordeur wordt nog geactualiseerd op basis van de verschillende achterdeurvarianten. Voor de gebiedsaanvraag is deze groepering nog niet relevant. Deze is pas relevant bij de veldcontroles en het behandelen van het betaalverzoek in 2016.

4. Methodiek berekening tarieven

SCAN heeft in samenwerking met Landschapsbeheer Nederland de methodiek voor het berekenen van de tarieven en de regiospecifieke toepassing uitgewerkt. Bij het berekenen van de tarieven is de oude SNL-berekening voor landschapselementen als basis gebruikt. Fouten uit deze berekeningen zijn gecorrigeerd en de bevindingen uit het Evaluatief vooronderzoek Standaardkostprijzen SNL (Bureau ZET, februari 2015) zijn verwerkt.

Vergoeding per jaar

De vergoeding (100%) per variant (voor de achterdeur) van een beheerpakket zijn gebaseerd op de werkzaamheden die in een bepaald jaar uitgevoerd dienen te worden. De vergoedingen zijn de gemiddelde jaarlijkse vergoedingen voor een periode voor zes jaar. Bij pakket 20c Hakhoutbeheer, jaarlijks beheer plus eenmaal per 6 jaar eindkap dan is de gemiddelde jaarlijkse vergoeding als volgt opgebouwd:

$(6 \times \text{kosten jaarlijks beheer} + 1 \times \text{kosten eindkap}) / 6 = \text{gemiddelde jaarlijkse vergoeding}$

5. Advies gebruik achterdeur

Om te komen tot een voordeurtarief dat reëel is en niet op een theoretisch maximum van de duurste variant binnen het pakket zit, adviseert SCAN om aan de achterdeur gebruik te maken van een uitsplitsing naar meerdere achterdeurpakketten.

Onderscheid kan bijvoorbeeld gemaakt worden op basis van:

- Oppervlakte / breedte (poel, rietzoom)
- Verdere detaillering type element (bijv. houtwal, hoge houtwal, holle weg en graft)
- Bedekkingsgraad (elzensingel)

Regionaal kan gedifferentieerd worden met behulp van de rekentool. Hierin zijn adviesvergoedingen opgenomen voor de meeste voorkomende varianten binnen de voordeurpakketten. **Een collectief kan deze zelf naar beneden bijstellen indien zij dit wenst, bijvoorbeeld om meer hectares, km of stuks landschapselementen onder beheer te kunnen brengen of omdat men vindt dat de marktconforme kosten lager liggen dan de adviesvergoedingen.** Indien een collectief de adviesvergoedingen naar boven bijstelt bestaat het risico dat deze boven de maximale, EU conforme normen uitstijgen.

Wanneer een collectief een goed beeld heeft van de werkelijke situatie in de regio, bijvoorbeeld op basis van de voorintekening, kan zij met behulp van de rekentool voor droge en natte dooradering een regionaal specifieke hectareprijs berekenen. De te hanteren hectareprijs in de gebiedsaanvraag wordt dan gebaseerd op reële beheerkosten.

Bij het bepalen van de in de rekentool opgenomen adviesvergoedingen voor achterdeurvarianten zijn dezelfde uitgangspunten, zoals normen en normbedragen gehanteerd als die gebruikt zijn voor de maximale vergoedingen.

6. Landschapselementen intekenen in SCAN-GIS

Alle achterdeurvarianten zijn in SCANGIS onder een Z-code aanwezig (met uitzondering van duurzaam slootbeheer, deze is onder pakketcode 12 a t/m c aanwezig). Hieraan zijn de adviestarieven welke ook in de rekentool staan gekoppeld. Indien het collectief hiervan afwijkt zal zij deze ook aan moeten passen in SCANGIS.

In de gebiedsaanvraag doet het collectief een aanbod voor het realiseren van een aantal hectares leefgebied tegen een gemiddeld hectarebedrag. Hiervoor is het nodig dat alle landschapselementen als oppervlakte ingetekend worden. Dit geldt ook voor landschapselementen die gebruikelijk per strekkende meter of per stuk worden vergoed. Deze elementen moeten voor 1-1-2016 op werkelijke oppervlakte ingetekend zijn. In onderstaande tabel is per type element de wijze van intekenen weergegeven. Bij afwijking hiervan zal de verantwoording over het betaalverzoek niet correct zijn en zullen fouten geconstateerd worden bij de oppervlaktecontrole wat mogelijk tot kortingen leidt.

Pakket code	Pakketnaam	Intekenen	Advies afspraak beheerder
Z101 – Z105	Poel	Als vlak intekenen op werkelijke oppervlakte	Vergoeding per stuk
Z106	Natuurvriendelijke oever	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per hectare
Z107 – Z108	Rietzoom 2-5 meter	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per strekkende meter
Z107 – Z108	Rietzoom > 5 meter en klein rietperceel	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per hectare
Z109 – Z116	Houtwallen, Holle weg, Graft	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per hectare
Z117 – Z125	Elzensingels	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per strekkende meter
Z126 – Z135	Knotbomenrij, bomenrij	<p>Twee opties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle bomen intekenen (bij voorkeur exact) op locatie waar ze staan of • Een vlakje intekenen zo groot in m2 als aantallen bomen in de rij (voorbeeld een rij van 20 bomen 100 meter lang intekenen als vlak van 20m2). Deze tweede optie levert mogelijk problemen bij de oppervlaktecontrole d.m.v. teledetectie en wordt daarmee niet geadviseerd. <p>Zie ook de bijzonderheden voor dit pakket onderaan deze notitie</p>	Vergoeding op basis van aantal bomen
Z136 – Z141	Laan	Intekenen op werkelijke breedte. Dit is de bomenrij aan beide zijden van de weg plus de weg en berm zelf, eventueel met nog een greppel naast de bomenrijen. Aandachtspunt is dat het volledige element een gebruik perceel van de boer moet zijn. Bij het intekenen aantal bomen opgeven aangezien het aantal bomen bepalend is voor het	Vergoeding o.b.v. aantal bomen.

		gemiddelde hectarebedrag.	
Z142 – Z143	Knip en scheerheg jaarlijks scheren / om de 2-3 jaar scheren	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per streckende meter
Z144 – Z146	Struweelhaag	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per streckende meter
Z147 – Z150	Struweelrand	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per hectare
Z151 – Z160	Knotboom / solitaire boom	1 m2 intekenen	Vergoeding per stuk
Z161	Halfstam- en hoogstamboom gaard	werkelijke oppervlakte intekenen en werkelijke aantal stuks invoeren. Let op: De oppervlakte houdt op 9 m uit de stam van de laatste boom. Op basis van aantal stuks wordt bedrag per beheereenheid berekend.	Vergoeding o.b.v. aantal bomen.
Z162 – Z167	Hakhoutbosje en griend	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per hectare
Z168 – Z169	Bossingel en bosje	werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per hectare
12	Duurzaam slootbeheer	Werkelijke oppervlakte intekenen	Vergoeding per streckende meter

7. Rekentool

Om het gemiddelde hectarebedrag voor de leefgebieden Droge en Natte dooradering te berekenen kan de SCAN rekentool gebruikt worden. Wanneer een collectief de tool wil gebruiken voor zowel natte als droge dooradering zal deze voor ieder leefgebied apart ingevuld moeten worden.

SCANGIS biedt per achterdeurvariant van de pakketten (Z codes 101 t/m 199) de werkelijke aantallen, lengtes en oppervlakten wanneer de intekening gedaan of omgezet is naar de nieuwe aanpak. Aangezien het rekenmodel met hectares werkt is het van belang om tot vier cijfers achter de komma in te voeren anders kunnen over alle achterdeurvarianten opgeteld veel hectares verloren gaan bij het berekenen van het totaal aantal hectares leefgebied.

Het collectief kan met behulp van de rekentool op basis van deze gegevens het aantal hectares, totaalbedrag en de gemiddelde hectareprijs voor de gebiedsaanvraag berekenen. Hiervoor is het nodig de gegevens uit SCANGIS in de geel gearceerde cellen in de rekentool in te voeren. In alle andere cellen in de rekentool dient niets ingevuld te worden.

- Voor alle pakketten geldt dat het collectief de ingetekende oppervlakte in de rekentool moet invoeren.
- Voor de pakketten poel, (knot)bomenrij, lanen, solitaire (knot)bomen en hoog- of halfstamboomgaard geldt dat naast de ingetekende oppervlakte per achterdeurvariant ook het aantal stuks per achterdeurvariant in de rekentool ingevoerd moet worden.
- Voor de pakketten rietzoom 2-5 meter, elzensingel, knip- en scheerheg, struweelhaag en duurzaam slootbeheer geldt dat naast de ingetekende oppervlakte per achterdeurvariant ook de totale lengte per achterdeurvariant in de rekentool ingevoerd moeten worden.

8. Hoe omgaan met reeds ingetekende landschapselementen?

Alle achterdeurvarianten zijn in SCAN-GIS aangemaakt onder een Z-code. Hierdoor worden de reeds ingetekende elementen niet overschreven. Voordat een definitief contract kan worden afgesloten, is het nodig dat alle reeds ingetekende elementen in SCAN-GIS omgezet zijn naar deze nieuwe codering aangezien op basis hiervan de beheercontracten worden opgemaakt.

Ook voor een zo nauwkeurig mogelijke prijsbepaling voor de gebiedsaanvraag raadt SCAN aan de elementen voor het indienen van de gebiedsaanvraag al onder de juiste codering te zetten. Hiermee voorkomt het collectief het aanbieden van een te hoog of te laag gemiddeld hectarebedrag.

Het is op dit moment echter technisch nog niet mogelijk om de reeds ingetekende elementen onder de 'oude' codering via een geautomatiseerde handeling om te zetten naar de 'nieuwe' codering. Handmatig kan dit wel. SCAN en de bouwers van SCAN-GIS zetten zich in om hiervoor een technische, geautomatiseerde oplossing te vinden zodat dit zo min mogelijk werk voor de collectieven met zich meebrengt. Afhankelijk van deze technische mogelijkheden zal SCAN ook de mogelijkheden bekijken waarin vanuit SCAN gefaciliteerd kan worden bij dit zogenaamde 'omkatten'.

In de exportfunctie wordt nu ook de lengte meegenomen. Hiervoor moet echter wel gebruik

gemaakt zijn van de juiste intekenfunctie . Ook het aantal stuks wordt meegenomen in de export wanneer deze is opgegeven. Wanneer een landschapselement al in de referentie (AAN)laag is opgenomen als vlak, dit wordt aangeklikt en vervolgens er een pakketcode aan gekoppeld wordt, wordt op dit moment nog niet de lengte of het aantal stuks opgeslagen aangezien deze niet in de referentielaag is opgeslagen.

9. Wat als niet voor het indienen van de gebiedsaanvraag de elementen in SCAN-GIS zijn omgezet naar de nieuwe codering?

Als collectief kunt u in die situatie niet op basis van de werkelijke gegevens de begroting van de kosten en het gemiddelde hectarebedrag berekenen waarvoor u de gebiedsaanvraag aanbiedt. Dit heeft twee mogelijke effecten.

1. Het hectarebedrag is te hoog

Bij een te hoog hectarebedrag zijn er meer hectares van dure achterdeurvarianten meegenomen om te komen tot het bedrag voor de gebiedsaanvraag dan aan de achterdeur afgesloten kunnen worden. Hierdoor worden bij het betaalverzoek de activiteiten waarop het hectarebedrag gebaseerd is niet verantwoord aangezien ze niet geleverd zijn. Dit kan leiden tot aanpassing van het betaalverzoek, verlaging van de uitbetaling en niet benutten van middelen.

2. Het hectarebedrag is te laag

Bij een te laag hectarebedrag zijn er minder hectares van dure achterdeurvarianten van pakketten meegenomen in het bepalen van het hectarebedrag voor de gebiedsaanvraag dan daadwerkelijk aan de achterdeur afgesloten worden. Hierdoor kan het collectief niet het gewenste beheer aan de achterdeur contracteren tegen de adviesvergoeding. Het collectief zal vervolgens of met lagere vergoedingen moeten gaan werken of minder hectares van de dure achterdeurvarianten en meer van de goedkopere (bijvoorbeeld minder houtwallen met een eindkap en meer met alleen jaarlijks beheer) contracteren.

Om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te krijgen van de werkelijke verdeling over de achterdeurvarianten van de pakketten, en/of het (gemiddelde) aantal bomen kunt u de volgende stappen ondernemen.

1. Steekproef in het veld

Wanneer elementen al zijn ingetekend kan met behulp van een representatieve steekproef in het veld bepaald worden hoe de verdeling van de pakketten is over de achterdeurvarianten. Voorbeeld: van alle al ingetekende elementen onder pakketcode 20 “beheer van lijnvormige beplanting met bomen” wordt 25% in het veld bekeken en toegekend aan één van de achterdeurvarianten. De verdeling over de achterdeurvarianten kan geëxtrapoleerd worden naar de volledige voor intekening.

2. Gebiedskennis en *expert judgement* inzetten

Gebiedskenners doen een uitspraak op basis van hun kennis van het gebied hoe de verdeling van de resultaten van de al uitgevoerde voorintekening is over de achterdeurvarianten.

10. Advies en bijzonderheden per pakket:

Hieronder volgen een aantal pakkeetspecifieke bijzonderheden en/of adviezen welke niet al in bovenstaande toelichting genoemd zijn. Eventuele onduidelijkheden / onzekerheden die op dit moment bekend zijn en nog in bespreking zijn met de overheid worden hierbij ook benoemd.

9 Poel en klein historisch water

De grondslag voor de vergoedingen in de pakketbeschrijving staat onder de beheereisen:

- Minimaal f% tot maximaal g% van de beheereenheid wordt van datum x tot datum y geschoond en/of gemaaid (zie beschreven onder pakketten) [23]
- Snoei- en of maaiafval is verwijderd [24]

De achterdeurvariant (z-103) waarbij geen sprake is van schonen en /of maaien, maar alleen van onderhoud van het raster past hierdoor niet binnen de pakketbeschrijving. Daarom wordt in de eerstvolgende herziening van de beheerpakketten de beheereis: De beheereenheid wordt niet beweid [11] opgenomen. Deze zal alleen van toepassing zijn op z-103. De overige beheereisen zullen niet van toepassing zijn op z-103 maar alleen op z-101, z-102, z-104 en z-105. Hiermee ontstaat een grondslag voor de vergoeding voor pakket z-103.

Aangezien er in een periode van 6 jaar vrijwel altijd een maaibeurt / schoning (na 5 of na 10 jaar in de cyclus) uitgevoerd zal worden is het advies om z-103 in de praktijk niet / nauwelijks toe te passen.

Voor alle varianten van poelen geldt overigens wel het advies deze niet / nauwelijks te beweiden, daarom is als beheervoorschrift opgenomen:

- Vertrapping van de oevers bij het gebruik van het element als veedrinkpoel wordt voorkomen. Bij het gebruik als veedrinkpoel is minimaal de helft van de oeverlengte uitgerasterd.

Collectieven die al hebben ingetekend onder de 'oude codering' en deze nog niet hebben omgezet naar de nieuwe z-codering wordt geadviseerd om in de rekentool de poelen die zijn ingetekend als volgt mee te nemen in de rekentool:

- 9a en 9c: het totale aantal en oppervlakte van deze twee codes gezamenlijk o.b.v. gebiedskennis / te verwachten beheerwerkzaamheden verdelen over z-101 en z-102
- 9b en 9d: het totale aantal en oppervlakte van deze twee codes gezamenlijk o.b.v. gebiedskennis / te verwachten beheerwerkzaamheden verdelen over z-103 en z-105

12 Duurzaam slootbeheer

De cyclus bij duurzaam slootbeheer is variabel en gebiedsafhankelijk, in sommige gebieden gebeurt dit jaarlijks, in andere een keer in de 2 of 3 jaar. Het adviestarief voor dit pakket is in tegenstelling tot andere pakketten niet het gemiddelde tarief per jaar voor een periode van 6 jaar, maar het tarief per schoning. Het aantal hectares dat meegenomen moet worden in de gebiedsaanvraag is afhankelijk van de cyclus. Dit dus in tegenstelling tot andere pakketten met een vaste periodieke cyclus zoals pakket 20.

- Bij jaarlijks slootbeheer: Volledig aantal hectares meenemen in de gebiedsaanvraag
- Bij periodiek slootbeheer: Aantal hectares meenemen in de gebiedsaanvraag gedeeld door het aantal jaren van de periodiek (bij eens in de 2 jaar schonen delen door 2 en bij eens in de 3 jaar schonen delen door 3). Daarbij is het uitgangspunt dat wel al alle hectares zijn ingetekend. Indien alleen de hectares zijn ingetekend voor het eerste jaar zullen alle hectares meegenomen moeten worden. Collectieven zullen dan wel in de volgende jaren een gelijk aantal hectares moeten contracteren en verantwoorden.

Voor duurzaam slootbeheer geldt dat deze op werkelijke oppervlakte ingetekend moeten worden en dat de vergoeding een vergoeding is per m². Hier zal rekening mee gehouden moeten worden bij het opstellen van de begroting.

21 (Knot)bomenrij / laan en 25 solitaire (knot)boom

Op basis van de afspraak met RvO is de intekeninstructie van 1m² per stuk voor de (knot)bomen opgesteld. Voor het berekende tarief is een vergoeding berekend die past binnen de catalogus groenblauwe diensten. Echter, een ander document (koppeltabel) dat deel uitmaakt van het stelsel ANLB16, sluit mogelijk deze intekenbenadering uit. Hierover vindt afstemming plaats met de overheid.

Advies (onder voorbehoud vanwege bovenstaande tegenstrijdigheid) in rekentool opnemen:

- aantal stuks x 1 m² per stuk voor berekening van het aantal hectares
- aantal stuks opnemen voor het berekenen van het bedrag

Het is ook mogelijk om knotbomenrijen die buiten de gewaspercelen liggen op basis van de werkelijke oppervlakte in te tekenen waarbij tevens het aantal bomen wordt opgegeven. Dit zal leiden tot een lager hectarebedrag dan wanneer er op standaard 1 m² wordt ingetekend. Advies is om toch op 1 m² per boom in te tekenen zodat binnen 1 pakket op uniforme wijze wordt ingetekend. Dit voorkomt rekenfouten en eventuele onduidelijkheden nu en in de toekomst.

22 Knip en scheerheg

- Het gecommuniceerde tarief (adviestarieven SCAN 1-5-2015) is het huidige SNL tarief. Bij de toets op ongeoorloofde staatssteun is gebleken dat voor dit tarief geen

onderbouwning is binnen de catalogus groenblauwe diensten. Dat betekent dat het tarief mogelijk verlaagd moet worden. Wel is er een onderbouwning voor het tarief op basis van praktijkcijfers. SCAN zet zich, in het overleg met de overheid, in om voor 1 juli voor dit pakket een oplossing te vinden.

- Advies is om indien mogelijk tarieven te hanteren die op basis van de SCAN toets een onderbouwning hebben binnen de catalogus, dit zijn:
 - Jaarlijks scheren (z-142): € 1,58 / m1 / jaar
 - Om de 2-3 jaar scheren (z-143): € 0,79 / m1 / jaar

26 Half- en hoogstamboomgaard

In de adviestarieven van SCAN (1-5-2015) was een tarief opgenomen van € 1.941,97 / hectare. In de rekentool (21-5-2015) was een reëel tarief opgenomen van € 25,73 / boom. Met de toets op ongeoorloofde staatssteun is gebleken dat het tarief maximaal € 24,09 mag bedragen (vergoeding € 20,08 per boom). In de rekentool is de laatste tarief nu opgenomen. Op basis van een gemiddelde van 100 bomen per hectare komt dit omgerekend op € 2409.- per hectare.

Advies:

- Bepaal voor je eigen collectief wat een reëel tarief is voor het beheren van een fruitboom, ga hierbij niet uit boven het tarief van € 24,09.
- Wanneer er al ingetekend is tegen het 'oude' hectarebedrag, maak dan een inschatting van het gemiddelde aantal bomen per hectare. Vul vervolgens in de rekentool zowel het totaal ingetekende aantal hectares in als het totaal aantal bomen dat er op basis van de inschatting van gemiddeld aantal bomen per hectare (dus hectares x inschatting aantal bomen per hectare) staat.